

VRAAG 25

DATUM: 21-03-2016

RESULTATEN

info@pleegzorgpanel.nl

Resultaten van vraag 25, Landelijk Pleegzorg Panel

Vakantie in Pleegzorgland

Eind 2015 zijn aan de leden van het panel een aantal vragen voorgelegd over vakantie in pleeggezinnen. De resultaten van nu kunnen we vergelijken met die van 2009. In dat jaar hebben we de leden namelijk dezelfde vragen voorgelegd.

Dit keer hebben 52 respondenten de vragenlijst beantwoord, waaronder 36 pleegouders, 2 gezinshuisouders, 1 oma van pleegkinderen en 1 (pleeg)kind. Van de 12 professionals werkt de helft in de directe begeleiding van pleeggezinnen. De andere helft is meer indirect betrokken bij pleegzorg.

Conclusie:

Voor het grootste deel van de respondenten heeft de vakantieperiode geen problematische impact op hun pleegzorgsituatie. Een deel van de respondenten ervaart echter wel degelijk knelpunten. Voor hen is de vakantieperiode niet zomaar een onbezorgde tijd. Dit beeld komt overeen met het beeld uit 2009. De volgende onderwerpen lijken specifiek bij de vakantieperiode te horen:

- Het wegvallen van de vaste dagelijkse structuur zonder school en verenigingsafspraken;
- Het op vakantie gaan van het pleeggezin, soms met het hele gezin, inclusief pleegkind, maar soms ook zonder het pleegkind;
- De omgangsregeling van het pleegkind met zijn ouders en familie wordt vaak tijdelijk aangepast;
- De begeleidingscontacten met pleegzorgwerkers, gezinsvoogden en andere professionals zijn in deze periode minder frequent en de vaste begeleiders zijn niet steeds beschikbaar;

Hieronder worden deze thema's verder uitgewerkt.

Een andere dag-structuur

Hoera, even niet naar school en ook de clubjes en therapieën liggen een tijdje stil. Vakantie is niet op tijd op hoeven te staan en tijd hebben om andere, leuke dingen te doen. Echter, als je (pleeg)kind dat zelf niet zomaar kan, dan vraagt het van de pleegouder wel extra inspanning. Bijna de helft van de respondenten vindt deze periode drukker dan de rest van het jaar, waaronder negen pleegouders.

“Als de dagen heel leeg zijn, geeft dat veel extra onrust bij de kinderen, als pleegouders vraagt dat veel van ons. steeds schipperen tussen verschillende belangen en behoeften” (pleegouder)

“Het is een extra belastende periode doordat er geen structuur is. De verhoudingen worden op scherp gezet doordat je meer tijd met elkaar doorbrengt” (pleegouder)

Daartegenover staan elf respondenten die deze periode juist als minder druk ervaren.

“Geen school betekent minder eisen aan het pleegkind, waardoor hij over het algemeen rustiger op enkele dagen na (bv. voor vertrek naar vakantieadres of eerste dag op vakantieadres). Bovendien in vakantie nauwelijks opvang nodig, wat ook rust geeft.” (pleegouder)

“Het tijdschema is minder strak, geen gehaast voor school en als het mooi weer is s avonds lekker lang buiten spelen.” (pleegouder)

“Veel pleegouders zijn op vakantie en doen minder een beroep op mij als pleegzorgwerker. dat komt door mijn functie binnen pleegzorg. Als scholingswerker is het juist in de zomerperiode rustiger, voorbereidingstijd op het najaar als alle trainingsprogramma's weer van start gaan.” (pleegzorgwerker)

Slechts weinig pleegouders in deze groep respondenten maken gebruik van buitenschoolse opvang. Een enkeling maakt er in de vakantieperiode juist meer gebruik van.

Gaan pleegkinderen met het pleeggezin mee op vakantie?

Ruim de helft van de respondenten vindt het zeer vanzelfsprekend dat een vakantie samen met de pleegkinderen gemaakt wordt. De overige helft vindt dat het per situatie beoordeeld moet worden. Dit komt ook overeen met het beeld uit 2009. Er zijn pleeggezinnen –en zeker de gezinshuisouders- die hun pleegkinderen bewust niet meenemen, bijvoorbeeld in het belang van eigen kinderen. In die situaties worden voor het pleegkind aparte vakanties geregeld, zoals een kampweek, een aantal dagen samen met een broer/zus en de wat oudere jeugd gaat soms op vakantie met vrienden. Ook een verblijf in een vakantiepleeggezin behoort tot de mogelijkheden. Een vakantie van een pleegkind samen met zijn ouder(s), als alternatief voor een vakantie met het pleeggezin, wordt niet genoemd door de respondenten.

De planning van de vakanties heeft meestal ook een formele kant die aandacht vraagt, namelijk het regelen van toestemming van de ouder of voogd en het aanvragen van reispapieren voor het pleegkind. Dit kan problemen geven wanneer er geen goede samenwerking met de ouder op gang is gekomen.

Omgangsafspraken met ouders en familie

In het grootste deel van de pleegzorgsituaties blijft de kern van de omgangsregeling ook tijdens de vakantie gehandhaafd. Er worden wel praktische bijstellingen gemaakt in verband met de vakantieafwezigheid van de verschillende betrokkenen.

Wanneer de bezoeksregeling wordt aangepast, komt het voor dat de bezoekfrequentie in de vakantie wordt teruggebracht, maar er wordt ook melding gemaakt van extra bezoeken in de vakantie. Volgens de professionals is het voorbereiden van de vakantieperiode een standaarditem.

"Dit verschilt enorm per gezin, van stilzwijgende afspraken tot alles op papier, van zonder begeleiding tot met de gezinsvoogd erbij." (pleegzorgwerker)

Een groot deel van de pleegouderrespondenten geeft echter aan dat er geen extra aandacht aan wordt besteed.

Bij wie kun je terecht met vragen of als er problemen zijn in de vakantieperiode?

In de vakantieperiode hebben de meeste (pleeg)ouders te maken met een vervanger van de eigen pleegzorgwerker of jeugdbeschermer. De professionals geven in hun antwoorden aan dat het duidelijk maken van de bereikbaarheid tijdens de vakanties standaard goed geregeld is, maar veel pleegouders melden dat hier geen aandacht aan is besteed.

Het grootste deel van de respondenten is niet op de hoogte van het bestaan van een vakantieprotocol, ofwel een speciaal voor de vakantie afgesproken manier van werken. Degenen die met een vakantieprotocol werken, zijn daar allen positief over. De belangrijkste onderwerpen die in de protocollen worden geregeld zijn de bereikbaarheid van de professionals, de omgangsafspraken met ouders en familie in de vakantieperiode, de eventuele noodzaak voor het verkrijgen van toestemming van de gezaghebbende ouder of voogdijinstelling en de regeling van de benodigde reisdocumenten.

De helft van de respondenten vindt een vakantieprotocol wenselijk om helderheid te hebben over de bereikbaarheid van de instellingen tijdens deze periode. Meestal is er minder contact tussen de diverse betrokkenen, maar als het nodig is dan is er ook sprake van een crisis of zwaarwegende vraag. Pleegouders hebben op dit moment nog onvoldoende vertrouwen in de deskundigheid van de plaatselijke teams om accuraat in te spelen op een dergelijke vakantiecrisis.

Overigens blijkt een deel van (met name) pleegouders weinig behoefte te hebben aan een vakantieprotocol. Zij lijken het begrip protocol te beschouwen als een hoeveelheid overbodige regels, in plaats van een op maat gemaakte manier van werken, afgestemd op de behoefte binnen een specifieke situatie.

Voor pleegouders anders dan voor de professionals?

Onder de groep pleegouders wordt vaker genoemd dat een vakantie niet speciaal wordt voorbereid, dan onder de groep professionals. Niet zo verwonderlijk, omdat pleegzorgwerkers te maken hebben met zowel overzichtelijke als complexe pleegzorgsituaties. De noodzaak van afspraken maken en voorbereiding is met name bij de complexe pleegzorgsituaties van belang. In alle gevallen zal de bereikbaarheid van de instellingen goed geregeld moeten zijn, evenals de bereikbaarheid van de pleegouders.

Samenvatting

Samenvattend kunnen we concluderen dat de aandachtspunten rondom een vakantieperiode voor het merendeel van de betrokkenen geen grote impact heeft, ook al is er een verschil in beleving van de belasting tussen pleegouders. Deze belasting wordt voor een belangrijk deel bepaald door de mate

waarin het pleegkind afhankelijk is van de structuur en of het om kan gaan met het wegvallen daarvan. Daarnaast valt op dat er een extra belasting gevoeld wordt wanneer de betrokkenen niet (of moeilijk) tot aangepaste afspraken over de omgangsregeling kunnen komen.

Duidelijkheid over de vervanging van vaste pleegzorgwerkers, (gezins-)voogden en andere professionals is een belangrijk aandachtspunt in de voorbereiding van de vakantieperiode. Overigens blijkt uit de antwoorden dat het merendeel van de pleegouders tijdens de vakantie geen beroep hoeft te doen op de vervanging.

In een aantal pleegzorgsituaties lijkt het belangrijk dat pleegouders een periode zonder hun pleegkind op vakantie kunnen gaan om even wat exclusieve ruimte te hebben voor de eigen kinderen en/of de accu goed op te kunnen laden. Voor gezinshuisouders is dat vaak in de basisafspraken geregeld, maar voor gewone pleeggezinnen kost het vaak extra inspanning om dit –indien gewenst- gerealiseerd te krijgen.

De resultaten van de enquête in 2015 komen voor een belangrijk deel overeen met die van 2009. Ook in 2015 is de positie van de eigen ouders en hun wensen en mogelijkheden met betrekking tot de invulling van de vakantie weinig in beeld gekomen. De onderwerpen en thema's die respondenten in hun toelichtingen noemen komen sterk overeen. Een verschil is dat de plaatsende instelling sinds de transitie naar het lokale niveau is verplaatst.

Zomervakantie in pleegzorgland verloopt gelukkig vaak tot tevredenheid en plezier van de verschillende betrokkenen, waarbij een goede voorbereiding met aandacht voor alle betrokkenen een voorwaarde is en een goede voorbereiding hoeft niet zwaar of ingewikkeld te zijn.

Team Landelijk Pleegzorg Panel